

б) часткове відновлення камеральних перевірок та повне відновлення фактичних перевірок;

в) часткове відновлення документальних позапланових перевірок та встановлення термінів перевірки для камеральних перевірок.

Українська економіка сильно постраждала внаслідок російської агресії. Але відновлення податкових перевірок може стати стимулом для сплати податків, зборів і обов'язкових платежів та своєчасності їх внесення до відповідних бюджетів, що у військовий стан є надзвичайно важливим для підтримання економіки України.

Література:

1. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану» від 12.05.2022 р. № 2260-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2260-20#Text> (дата звернення 29.10.22)

2. Єфімов О. Податкові перевірки під час війни. Бути чи не бути? Журнал «Фінансовий директор компанії». 2022. № 6. URL: <https://yefimov-partners.com/2022/06/16> (дата звернення 29.10.22)

3. Валенко А. Податкові перевірки в умовах воєнного стану: до чого готуватися бізнесу. Газета «Юридична практика». 2022. URL: <https://pravo.ua/podatkovyi-perevirky-v-umovakh-voiennoho-stanu-do-choho-hotuvatys-biznesu/> (дата звернення 29.10.22)

4. Віценко А. Під час війни податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті – зупиняються! Але... . Газета «Юридична практика». 2022. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatkova-praktika/pid-chas-viyni-podatkovyi-perevirki-ne-rozpochinayutsya-a-rozpochati--zupinyayutsya-ale.html> (дата звернення 29.10.22)

5. Сніжна В. Які перевірки і хто проводить під час війни. Новини «Бухгалтер.уа». 2022. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/12778_yak-perevrki--khto-provodit-pd-chas-vyni (дата звернення 29.10.22)

УДК 336.7

Вовченко Оксана Сергіївна

доцент, кандидат економічних наук

Добропас Анастасія Володимирівна, Ковальов Володимир Володимирович
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ВАЛЮТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Фактор воєнних дій на території України визначає домінуючу частину збільшення обсягів державних запозичень, високий приріст інфляції, зменшення інвестицій у розвиток економіки, падіння національної валюти, що має суттєвий вплив на стан валютного ринку.

Ситуацію на валютному ринку, ступінь захищеності ринку та його суб'єктів можна охарактеризувати за допомогою головних індикаторів валютної безпеки – показників стану курсоутворення, що характеризується високою довірою суспільства до національної грошової одиниці, її стійкістю, створює оптимальні умови для поступального розвитку вітчизняної економіки, залучення в країну іноземних інвестицій, інтеграції України до світової економічної системи, а також максимально захищає від потрясінь на міжнародних валютних ринках [1].

Динаміка головних індикаторів валютної безпеки, відображена в табл. 1., свідчить про девальвацію гривні до критичного рівня, скорочення валових міжнародних резервів

до задовільної межі, проте зменшення доларизації грошової маси і частки кредитів в іноземній валюті в загальному обсязі наданих кредитів з критичного до небезпечного рівня.

Таблиця 1

Динаміка індикаторів та їх порогові значення для стану валютної безпеки України у 2021-2022 роках

Індикатор	Роки			Оптимальне значення
	01.01.2021	01.01.2022	01.09.2022	
Індекс зміни офіційного курсу національної грошової одиниці до долара США, середній за період, %	101,2	102,5	130,7	[95-104]
Валові міжнародні резерви України, місяців імпорту	5,6	4,1	4,0	5,0
Частка кредитів в іноземній валюті в загальному обсязі наданих кредитів, %	57,94	42,34	41,11	20%
Рівень доларизації грошової маси, %	38	23	26	15%

Джерело: розраховано за даними НБУ [2]

Субіндекс валютної безпеки України протягом аналізованого періоду скоротився з 41,75% до 39,95%, що є свідченням її поступового зниження з небезпечного рівня до критичного. Тому з метою зменшення попиту у готівковому сегменті валютного ринку шляхом послаблення регулювання у безготівковому сегменті, а також сприяння захисту міжнародних резервів, Національний банк України продовжує реалізацію комплексу взаємопов'язаних заходів, спрямованих на підтримання грошово-кредитного сектору вцілому [3] та валютного ринку зокрема:

1) для збереження гривневих заощаджень населення запроваджено додатковий інструмент – депозит із захистом від зміни валютного курсу;

2) для збільшення припливу і, відповідно, продажу валютної виручки експортерами, мінімізації спекулятивної складової поведінки учасників ринку та стабілізації курсових очікувань офіційний курс гривні до долара США зафіксовано на рівні 36,57 грн/дол. США;

3) для стимулювання бізнесу купувати валюту й переказувати кошти за операціями з імпорту товарів, тобто імпортувати будь-яку товарну продукцію, фактично скасовано поняття «критичного імпорту», але збережено обмеження на купівлю валюти й транскордонні перекази для імпорту послуг;

4) для підтримки українських підприємств в умовах логістичних проблем під час експорту та імпорту продукції збільшено граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями зі 120 до 180 днів;

5) з метою створення сприятливих умов для досягнення домовленостей між українськими позичальниками та зовнішніми кредиторами дозволено переказувати іноземну валюту для сплати процентних платежів за відповідними кредитами за одночасного дотримання певних умов.

Також регулятором запроваджені додаткові заходи, зокрема:

– банкам дозволено продавати безготівкову валюту громадянам із подальшим розміщенням на депозит на строк від трьох календарних місяців без права дострокового розірвання у межах щомісячного ліміту 50 тис. грн;

- змінено ліміт на зняття готівкової валюти з гривневих платіжних карток за кордоном зі щомісячного на щотижневий – 12,5 тис. грн на сім календарних днів;
- зменшено щомісячний ліміт на P2P перекази громадян за кордон із гривневих платіжних карток українських банків зі 100 тис. грн до 30 тис. грн;
- встановлено щомісячний ліміт на розрахунки за кордоном із використанням гривневих платіжних карток у розмірі 100 тис. грн (в еквіваленті) з усіх рахунків клієнта в банку, відкритих у національній валюті [4].

Отже, сучасний стан розвитку українського валютного ринку обумовлений дією двох основних факторів – делібералізацією валютних операцій та впровадженням нових валютних, фінансових інструментів і сучасних технологій в проведенні валютних операцій на ринку. Валютний ринок країни в період післявоєнного відновлення представлятиме великі можливості для подальшого посилення ролі національної економіки в процесі її інтеграції в світовий ринок капіталу.

Література

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 №1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>. (дата звернення: 25.10.2022 р.)
2. Статистика. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic>. (дата звернення: 25.10.2022 р.)
3. Вовченко О.С. Шляхи забезпечення стабільності банківської системи країни в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах воєнного стану* : мат-ли Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 09 черв. 2022 р. Полтава : НУПП, 2022. С. 121-122.
4. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-08/groshovo-kreditna-sfera-2.pdf>. (дата звернення: 25.10.2022 р.)

УДК 336.7

Волкова Неля Іванівна

кандидат економічних наук, доцент

Панченко Анастасія Віталіївна

Донецький національний університет ім. Василя Стуса (Україна)

ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ БАНКІВ

Актуальність теми дослідження полягає у попередженні негативного впливу на процес забезпечення фінансової безпеки банків. Адже окрім економічної ситуації в міжнародному, національному та внутрішньому середовищі функціонування банку зараз великий вплив чинить військові дії на території нашої країни.

Основними загрозами банківської безпеки є зростання заборгованості за окремими групами позичальників, падіння курсу цінних паперів, які є власністю банку, протиправні дії з боку третіх осіб, злочинні дії співробітників, нездатність банком виконувати поточні зобов'язання, низька рентабельність банку, непрогнозована зміна курсу внаслідок політичної нестабільності, значні запозичення на міжнародному фінансовому ринку, світові кризи, ризик зміни вартості кредитів, залежність між умовами кредиту та репутацією банку[1].